06/1575

ing. L.W. Vr
@
€

een biologisch landbouwbedrijf met speciale aandacht voor natuur en recreatie!

Aan: de raad van gemeente Rotterdam,
Coolsingel 40,
3011AD Rotterdam

Betreft: maatschappelijk verantwoord agrarisch ondernemen

Hoek van Holland, 4 juli 2006

Geacht raad,

Per heden heb ik bij de rechtbank surseance van betaling moeten aanvragen en ook gekregen. De komende periode zal moeten blijken of er nog een doorstart van mijn bedrijf mogelijk is. De rol van de lokale overheid is hierbij cruciaal. Het is dan ook ernstig te betreuren dat deze lokale overheid mij de afgelopen jaren zo ernstig in de steek heeft gelaten.

Tekenend is het bestuurlijk onvermogen bij de deelgemeente Hoek van Holland om binnen de toegezegde termijnen een gebiedsvisie op te stellen. Deze gebiedsvisie is niet alleen een belangrijk basisdocument om te komen tot een herziening van een bestemmingsplan, maar ook een oriëntatiepunt voor de individuele ondernemers m.b.t. hun bedrijfsplannen. Inmiddels is er in opdracht van de deelgemeente ook een bedrijfsplan vervaardigd, maar hierbij is weer sprake van vertraging en is tot op heden nog niet in behandeling genomen.

Ik verzoek u als gemeenteraad uw morele gezag te laten gelden en een onaanvaardbaar uit te spreken over de huidige destructieve handelingen in de Bonnenpolder. Een koude sanering is maatschappelijk ongewenst, maar ook in strijd met het streven om met de realisering van landgoederen ook maatschappelijk gewenste doeleinden mogelijk te maken. Het is derhalve van groot belang duidelijk te maken wat uw wensen in deze zijn en welk gedrag u wel of niet acceptabel acht. Het gaat immers om respect, fatsoen en beschaving.

met vriendelijke groet,

ing. L.W. V.

bijlage:
- aanbiedingsbrief bedrijfsplan, d.d. 17 april 2006
- brief aan het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente Hoek van Holland, d.d. 27 juni 2006

Op de [illegible] is de bedrijfsvoering gericht op een eerlijke teelt, een eerlijk product en een eerlijke handel. U kunt ons aanspreken op de sleutelbegrippen duurzaamheid, verantwoordelijkheid en respect

ing. L.W. V
€
@

een biologisch landbouwbedrijf met speciale aandacht voor natuur en recreatie!

Aan: het Dagelijks Bestuur
van de deelgemeente Hoek van Holland
Postbus 10,
3150 AA Hoek van Holland.

Betreft: bedrijfsplan Hoeve Rijckevorsel

Hoek van Holland,
17 april 2006

Geacht bestuur,

Bijgevoegd treft u aan het in uw opdracht opgestelde bedrijfsplan voor de Hoeve Rijckevorsel "nieuwe stijl" in het transformatieproces dat de Bonnenpolders in de komende periode zal ondergaan. Het blijft daarmee "*een biologisch landbouwbedrijf met speciale aandacht voor natuur en recreatie*".

Reeds eerder – in december 2001 – heb ik u een bedrijfsplan toegezonden voor de opzet zoals deze mij voor ogen stond na de financieel fatale gebeurtenissen met wateroverlast en daardoor oogstschade en bodemstructuurschade in september 1998, oktober 1999, november 2000 en september 2001. Helaas was er (i.t.t. de bank) geen bereidheid van de Erven van Rijckevorsel om mee te werken aan een herfinanciering waardoor ik in het traject kwam van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen. Hierover is de deelgemeente Hoek van Holland geïnformeerd in oktober 2003, inclusief een bijgesteld bedrijfsplan.

In november 2003 is er unaniem een motie aangenomen in de deelgemeente Hoek van Holland om in het eerste halfjaar van 2004 te komen tot een gebiedsvisie voor de Bonnenpolders. Met deze visie zou een dreigende verpaupering kunnen worden voorkomen en zou er een samenhangend beleid kunnen worden gevoerd over dit gebied. Daarmee zou ook duidelijkheid ontstaan over de perspectieven voor mijn bedrijf en mijn bedrijfsvoering. Helaas heeft de uitvoering van deze motie erg lang op zich laten wachten. Er zijn verwachtingen gewekt en vervolgens niet gerealiseerd. Dit heeft verstrekkende consequenties gehad voor de juridische en financiële basis van mijn bedrijf.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de Erven van Rijckevorsel graag landgoederen willen realiseren in de Bonnenpolders. Het was al duidelijk in het Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden dat er percelen zijn aangewezen ten behoeve van de ontwikkeling van natuurlijke graslanden en er zijn in het kader van het ABC-plan Delfland maatregelen in voorbereiding ter voorkoming van wateroverlast.

Op de : is de bedrijfsvoering gericht op een eerlijke teelt, een (h)eerlijk product en een eerlijke handel. U kunt ons aanspreken op de sleutelbegrippen duurzaamheid, verantwoordelijkheid en respect.

Het is betrokkenen bekend dat ik met mijn bedrijfsontwikkeling sinds 1976 heb ingezet op verbreding i.p.v. specialisatie en op directe vermarkting i.p.v. het produceren voor de wereldmarkt. In mijn visie op een agrarisch bedrijf in de Bonnenpolder heb ik als agrarisch ondernemer rekening gehouden met de beperkingen die hier gelden en geanticipeerd op de mogelijkheden die er zijn. Ik wilde als ondernemer duidelijk deel zijn van de samenleving en kon mij daarnaast zelfs de luxe veroorloven daaraan bijv. ondermeer een bestuurlijke bijdrage te leveren. Eveneens ontvang ik al sinds 1987 schoolklassen op de boerderij om de kinderen inzicht te verschaffen in de basisproduktie van voedsel en bestaat er ook al een tweetal decennia de mogelijkheid tot het doorlopen van een stage op het bedrijf.

Een ernstige verstoring vond plaats door het gedoogbeleid van een naburige gemeente inzake een illegale detailhandel van aardappelen, groenten & fruit. Dit betekende een ondermijning van de direkte verkoop aan de consument van zelfgeteelde aardappelen en uien vanaf mijn bedrijf en daarmee viel een belangrijke steunpilaar onder mijn bedrijf weg. In 1996 - notabene in de periode dat ik zelf voorzitter was van de deelgemeente Hoek van Holland - is er een bezwaar- en beroepsprocedure gestart tegen het feit dat ik zakelijk onderuit werd gehaald. Dit langdurige bestuursrechtelijke proces is in april 2001 bij de Raad van State winnend afgesloten. Mijn juridische en morele gelijk heb ik behaald; financieel is mij echter een forse schade berokkend. Er ligt een aanzienlijke claim bij de huidige gemeente Westland.

Het bedrijfsplan van DLV Adviesgroep NV geeft in de SWOT-analyse een reëel beeld van de sterke en zwakke punten van het bedrijf, maar ook van de kansen en bedreigingen. Een aantal van deze kansen en wensen zijn uitgewerkt. De herstart van de boerderijwinkel zal pas mogelijk zijn als er definitief duidelijkheid is over de het handhavingsbeleid van de huidige gemeente Westland. Het is daarbij belangrijk dat de ene overheid de andere overheid aanspreekt op haar verantwoordelijkheid in deze. De mogelijkheid tot de start van een kleine horecavoorziening is afhankelijk van de medewerking van de overheid inzake het bestemmingsplan en noodzakelijke vergunningen. Educatie zoals dit in het verleden plaatsvond kan feitelijk niet meer gratis, maar zal vergoed moeten worden. Bepalend daarbij is of de overheid in combinatie met het onderwijs hiervoor voldoende gelden kan vrijmaken. Het zelf verzuivelen van de biologische melk is een interessante optie die nog nader kan worden uitgewerkt. Voorts is het aanbieden van zorg niet benoemd in dit plan, maar heeft ook perspectieven. Reeds nu wordt incidenteel en anoniem gebruik gemaakt van de mogelijkheid om tot rust te komen op de boerderij. In dit plan is uitgegaan van de arbeidsinzet van één persoon. Extra activiteiten vragen extra arbeid en deze zal (naast eventueel extra investeringen) ook vergoed moeten worden. Een uitgangspunt blijft immers dat de Hoeve Rijckevorsel ook in de toekomst duurzaam en volwaardig, met verantwoordelijkheid en respect en maatschappelijk verantwoord geëxploiteerd kan worden. Dit vraagt om een type ondernemer die niet met zijn rug naar de samenleving staat, maar betrokken is bij maatschappelijke ontwikkelingen. De afgelopen 30 jaar heb ik meer dan voldoende aangetoond hiertoe in staat te zijn.

Dit bedrijfsplan laat ook zien dat in potentie de nodige mogelijkheden aanwezig zijn om het bedrijf op een gezonde economische wijze te exploiteren, maar dat de rol van andere partijen daarbij bepalend is. Het gaat daarbij om ondermeer de beheersovereenkomst via het ZHL, de pachtprijs van de grondeigenaren, de manier waarop "rood" ook voor "groen" zal willen investeren door investeringen in gebouwen en toeslagrechten, de wijze waarop de overheid het bestemmingsplan vaststelt (en ook handhaaft!) en bijv. de vergoedingen voor natuur- en milieueducatie, rondleidingen en excursies. Voorts laat het bedrijfsplan de gewenste eindsituatie zien. Hierbij is het akkerbouwbedrijf van collega ing. A.H.M. Weterings aan de Hoeve Rijckevorsel toegevoegd. Mede gezien de leeftijd van de heer Weterings (57) zal hiervan vooralsnog de eerstkomende acht jaar geen sprake zijn. Het bedrijfsplan laat niet zien welke stappen noodzakelijk zijn om in deze eindsituatie te komen en hoe deze overbrugging tussentijds gefinancierd dient te worden. Het bedrijfsplan laat wel zien dat in de huidige onzekere situatie er sprake is van aanzienlijke liquiditeitsafname en dat dit de grondvesten van het bedrijf aantast. Deze onzekerheid heeft feitelijk al te lang geduurd.

In de conclusies en het advies van het bedrijfsplan wordt aanbevolen om vanuit de herstructurering de Hoeve Rijckevorsel financieel te ondersteunen door middel van bijv. subsidies en/of een rentevrije lening. Voorts wordt de aanbeveling gedaan – mede gezien de huidige financiële situatie – haast te maken het bedrijf financieel te herstructureren en de noodzakelijke aanpassingen uit te voeren.

Inmiddels zijn sinds het eerste verzoek van de Stichting de Bonnen om een integrale gebiedsvisie meer dan vijf jaar verstreken. Tevens zijn meer dan vier jaar verstreken sinds ik u in kennis heb gesteld van een eerder op basis van een advies van DLV opgesteld bedrijfsplan. Sindsdien heeft een succesvolle start plaatsgevonden van de verbreding met een minicamping en een paardenpension en is de omschakeling naar biologische landbouw technisch afgerond. Dit laatste heeft echter financieel nog geen profijt opgeleverd door de dip in de economie, maar de perspectieven zijn zeker aanwezig. Wat nog resteert, is een noodzakelijke verbetering in de structuur van de grond. Hierover heeft DLV reeds in april 2000 een advies uitgebracht. Deze structuurverbetering is noodzakelijk om de draagkracht te verbeteren, zodebeschadiging te voorkomen en het groeiseizoen te verlengen. Technisch heb ik gedaan wat binnen mijn mogelijkheden lag; de financiële problemen zijn echter slechts toegenomen. De vertraging in de planvorming behoort niet tot mijn verantwoordelijkheden, maar heeft wel verstrekkende consequenties gehad voor de mogelijkheden het bedrijf verder te ontwikkelen.

Voor het ontstaan van de huidige financiële en juridische situatie ligt er een zware morele verantwoordelijkheid bij de diverse partijen die betrokken zijn bij de gewenste herstructurering van de Bonnenpolders. De deelgemeente heeft daarbij een duidelijke reglefunctie. Persoonlijk heb ik mij op het standpunt gesteld dat ik geen blokkade wens te zijn bij deze herstructurering, maar juist een kans wil krijgen tot het maken van een doorstart met het bedrijf waar ik en mijn naasten zo nauw bij betrokken zijn. De afgelopen jaren is niet alleen financieel, maar ook emotioneel reeds een groot offer gebracht; de komende jaren dient er weer perspectief te zijn en de mogelijkheid om op een constructieve manier te werken aan de noodzakelijke ontwikkeling en aanpassing van het bedrijf.

Concreet verzoek ik u:

1) aan te geven welke stappen noodzakelijk zijn om het gewenste eindstadium te bereiken?
2) aan te geven op welke termijn en met welke middelen het bedrijf van collega Weterings kan worden geïntegreerd in de Hoeve Rijckevorsel?
3) aan te geven welke mogelijkheden (bestemmingsplan, vergunningen, subsidies, etc.) mij geboden worden om het bedrijf in de gewenste richting te ontwikkelen en welke bescherming de overheid mij biedt tegen valse concurrentie (de zogeheten waarborgnorm van een bestemmingsplan)?
4) aan te geven op welke wijze er wederom een gezonde financiële en juridische basis aan mijn bedrijf gegeven kan worden in deze herstructurering van de Bonnenpolders?
5) aan te geven op welke wijze de overbrugging tot het gewenste eindstadium juridisch geregeld en zakelijk gefinancierd kan worden in deze labiele overgangsperiode?

met vriendelijke groet,

ing. L.W. Vreugdenhil

Bijlage: Bedrijfsplan Hoeve Rijckevorsel, april 2006, DLV Adviesgroep NV

c.c.:
- dhr. ir. A. de Bonte, DLV Groen & Ruimte
- dhr. ing. A.H.M. Weterings
- dhr. G. Boers, Rabobank Westland
- dhr. ing. G. Takkenkamp , Erven van Rijckevorsel
- dhr. drs. L. Bolsius, wethouder gemeente Rotterdam

ing. L.W. V

@

€

<u>een biologisch landbouwbedrijf met speciale aandacht voor natuur en recreatie!</u>

Aan: **het Dagelijks Bestuur**
van de deelgemeente Hoek van Holland,
Postbus 10,
3150AA Hoek van Holland.

Betreft: **respect, fatsoen & beschaving**

Hoek van Holland,
27 juni 2006

Geacht bestuur,

Op 20 november 2003 heeft de raad van de deelgemeente Hoek van Holland de volgende motie unaniem aangenomen:

"De deelraad van Hoek van Holland
in vergadering bijeen op 20 November 2003,
overwegende dat:

- ***mede door het ontbreken van een gebiedsvisie voor het gebied De Bonnenpolder het gebied verpaupert,***
- ***door een gebiedsvisie het mogelijk wordt om samenhangend beleid te voeren over dit gebied,***
- ***het mogelijk wordt beter te sturen in het gebied waardoor verdergaande verpaupering kan worden voorkomen;***

draagt het dagelijks bestuur op:
- ***om in het eerste kwartaal van 2004 opdracht te geven een gebiedsvisie voor het gebied de Bonnenpolder te (laten) maken,***
- ***om in het tweede kwartaal van 2004 genoemde visie in de raad ter goedkeuring voor te leggen,***
- ***het voor het maken van de gebiedsvisie benodigde geld te zoeken binnen:***
    - ***de provincie,***
    - ***derden (Zuid-Hollands Landschap),***
    - ***de post nieuw beleid."***

Om deze opdracht uit te werken is onder voorzitterschap van de portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening van de deelgemeente Hoek van Holland op **16 september 2004** een eerste oriënterende bespreking geweest met diverse partijen die betrokken zijn bij de toekomst van de Bonnenpolder. Deze projectgroep bestond op dat moment uit vertegenwoordigers van Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Westland, de deelgemeente Hoek van Holland, de Stichting de Bonnen, het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam, de Dienst Stedebouw en Volkshuisvesting, WLTO, het Hoogheemraadschap van Delfland en ROM-Rijnmond. Niet iedereen was echter aanwezig bij deze eerste vergadering.

In een bespreking op **2 december 2004** ontstond overeenstemming over de opdrachtformulering. Deze werd: *"Welk evenwicht en draagvlak kan er gevonden worden voor toekomstige ontwikkelingen t.a.v. natuur en landschap, infrastructuur, waterbeheersing, landbouw en recreatie op een wijze die recht doet aan de cultuurhistorische vorming van het gebied en de economische perspectieven van de agrarische bedrijven als beheerder van het landelijk gebied ?"*
De hoofddoelstelling werd: *"Een integrale, op uitvoering gerichte gebiedsvisie waarin zowel wensen/eisen ten aanzien van natuur, waterhuishouding, landbouw, landschap en recreatie zijn verwerkt, als de relaties met het omringend gebied. De rol die agrariërs kunnen hebben komt nadrukkelijk hierbij aanbod."*

Er zou op korte termijn aan een tweetal adviesbureaus worden gevraagd een offerte in te dienen. Uiteindelijk is dit **eind april 2005** gebeurd. Op **16 juni 2005** vond een offertebespreking plaats in de projectgroep. Inmiddels had zich hier ook een vertegenwoordiger van de Erven van Rijckevorsel bij aangesloten. Er werd besloten de opdracht te verlenen aan het adviesbureau DLV Groen & Ruimte.

Belangrijk bij een dergelijk project is dat de diverse partijen een positieve grondhouding hebben, d.w.z. dat men bereid is naar gemeenschappelijke oplossingen te zoeken om een antwoord te kunnen vinden op de problemen in het gebied. Met een dergelijk project probeert men de tegenstellingen te vermijden die kunnen optreden bij langdurige bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke procedures. Het gaat immers om *"evenwicht en draagvlak voor toekomstige ontwikkelingen t.a.v. natuur en landschap, infrastructuur, waterbeheersing, landbouw en recreatie op een wijze die recht doet aan de cultuurhistorische vorming van het gebied en de economische perspectieven van de agrarische bedrijven als beheerder van het landelijk gebied!"* Deze positieve grondhouding werd onderstreept door de heer G.J. Takkenkamp, de vertegenwoordiger van de Erven van Rijckevorsel.

Bij u was niet alleen het risico bekend van de dreigende verpaupering, maar ook van langdurige bezwaar- en beroepsprocedures in het kader van de ruimtelijke ordening <u>en</u> van een procedure bij de pachtkamer tussen de Erven van Rijckevorsel en ondergetekende. Mede daarom was het belangrijk om spoedig een gebiedsvisie voor de Bonnenpolders te kunnen realiseren met evenwicht en draagvlak. Een hoofddoelstelling was immers ook dat de rol die agrariërs hierbij hebben, nadrukkelijk aan bod zou komen. In een schrijven d.d. **26 november 2004** van uw voorzitter aan de rentmeester van de Erven van Rijckevorsel wordt dit als volgt verwoord: *"In het kader van deze ontwikkelingen stel ik het ten zeerste op prijs als u uw juridische vordering wenst op te schorten totdat duidelijkheid is over de toekomst van het gebied en daarmee de toekomst van de Hoeve Rijckevorsel. Ik ben ernstig bezorgd dat middels uw vordering een onomkeerbare ontwikkeling in gang wordt gezet, daar de heer Vreugdenhil met diens bedrijf ook in de toekomst een waardevolle rol kan spelen in de Bonnenpolders."*

In de opdrachtsformulering werd ook reeds het planologische kader aangegeven voor de toekomst. Het was vanaf het begin duidelijk dat er een substantieel aandeel natuur gerealiseerd zou worden in het kader van het natuurgebiedsplan, dat de problemen met wateroverlast opgelost zouden moeten worden en dat er meer aandacht zou moeten komen voor recreatie. De landbouw zou een andere rol krijgen.

Mijn persoonlijke missie als landbouwer was u niet alleen duidelijk uit mijn bedrijfsplan, maar ook uit de wijze waarop ik mij de afgelopen decennia altijd heb opgesteld in het maatschappelijk leven.
In hetzelfde schrijven d.d. 26 november 2004 van uw voorzitter aan de rentmeester van de Erven van Rijckevorsel wordt dit ook gemeld: *"Het is bij de deelgemeente Hoek van Holland eveneens bekend dat de heer Vreugdenhil reeds in het najaar van 2001 stappen heeft gezet om zijn bedrijf te transformeren naar een biologische productiewijze, versterkt met een tweetal recreatieve nevenactiviteiten. Hiermee anticipeert hij op toekomstige planologische en economische ontwikkelingen. Dit initiatief wordt door de deelgemeente Hoek van Holland en de gemeente Rotterdam gewaardeerd."*
Deze missie treft u ook kort en bondig aan in de koptekst en de voettekst van dit briefpapier.

Het adviesbureau DLV Groen & Ruimte heeft vanaf **september 2005** toegewerkt naar een zogeheten gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolders. In **december 2005** heeft de raad van de deelgemeente Hoek van Holland een keuze mogen maken uit verschillende scenario's en eind januari 2006 heeft DLV een rapport opgesteld t.a.v. de toekomst van de Bonnenpolders. Hieraan werd een intentieverklaring gekoppeld voor de betrokken partijen waarin verklaard werd dat men instemde met de ontwikkelingsrichting en dat ieder daarbij zijn verantwoordelijkheid, zoals beschreven op blz. 23 in het gebiedsontwikkelingsplan, zou nemen. Zowel in het rapport alsook in de vergaderingen van het projectteam is uitgesproken dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met de belangen van de huidige bedrijven en dat het uitgangspunt daarbij zal moeten zijn: respect voor de huidige verhoudingen in het gebied. Eveneens is gesteld (blz. 20) dat gedurende de overgangssituatie er ruimte moet komen om ook de tijdelijke gronden naar de twee agrarische bedrijven toe te schuiven, zodat zij ook in deze periode een rendabele bedrijfsvoering hebben. Een van de zaken die uit de landgoedontwikkeling zou moeten worden gefinancierd is een herstructurering van de agrarische bedrijfsstructuur. Het gaat daarbij met name over het normaliseren van de pachtsituatie (blz. 16). Voorts zal er sprake moeten zijn van een optimalisering van de agrarische structuur (blz. 22). Reeds in de vergadering op **7 december 2005** van het projectteam werd door de vertegenwoordiger van de Erven van Rijckevorsel gemeld dat men kon instemmen met de ontwikkelingsrichting en in de vergadering van **maart 2006** van het projectteam is er gemeld dat de Erven van Rijckevorsel **medio april 2006** deze intentieverklaring zouden ondertekenen. Bij de deelgemeente heeft echter nog geen vaststelling door de raad plaatsgevonden.

Inmiddels zijn – overeenkomstig de verdeling van de verantwoordelijkheden uit het gebiedsontwikkelingsplan – er door DLV Adviesgroep NV bedrijfsplannen opgesteld voor de twee resterende ondernemers in de Bonnenpolders. De opdracht daartoe is verleend door de deelgemeente. Deze ondernemers exploiteren resp. de Hoeve Rijckevorsel en de Bonnenwoning met de bijbehorende gronden. De bedrijfsplannen zijn gebaseerd op de huidige situatie van de beide ondernemers en geven een beschrijving van de reële mogelijkheden en kansen in de nieuw geschetste situatie. Daartoe hebben gesprekken plaatsgevonden met de beide ondernemers. De conclusies en het advies van deze bedrijfsplannen vormen een inbreng voor het onderhandelingsproces bij de realisering van het gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolders. Overeenkomstig de planning zou in de zomer van 2006 moeten worden bezien hoe de financiering van de bedrijfsplannen kan geschieden. Op deze wijze zouden stap voor stap de problemen kunnen worden opgelost en er geleidelijk kunnen worden toegewerkt naar een nieuwe situatie. Het vereist begrip en bovenal geduld, maar vooral ook respect en fatsoen voor de afweging die een andere partij maakt, mede vanwege de omstandigheden waarin een andere partij verkeert.
In het begin van april 2006 is het bedrijfsplan voor mijn bedrijf gereedgekomen en op **17 april 2006** heb ik u dit aangeboden. Daarmee ben ik mijn deel van de gemaakte afspraken nagekomen. Het bedrijfsplan toont ook duidelijk de oorzaken aan van de huidige situatie. Hierbij ligt een grote morele verantwoordelijkheid bij de andere partijen in het projectteam. Voorts maant het tot spoed om te komen tot een doorstart van het bedrijf om een verder oplopen van de verliezen te voorkomen. Er is immers door een gebrekkig bestuurlijke regie - geheel onnodig - al erg veel tijd verloren gegaan.

Het is nu belangrijk dat ook andere partijen hun afspraken, toezeggingen, uitgesproken intenties en gewekte verwachtingen nakomen. Dat is een kwestie van respect, fatsoen en beschaving.

Het is u bekend dat de noodzakelijke herfinanciering van mijn bedrijf na de laatste watersnood in september 2001 geblokkeerd werd door de weigering van de Erven van Rijckevorsel medewerking te verlenen aan het vestigen van een nieuwe hypotheek op mijn landbouwschuur welke op basis van een recht van opstal gebouwd is. De financiering van een pachtbedrijf wordt dan problematisch, mede vanwege het feit dat productierechten (melkquotum en suikerquotum) niet als onderpand kunnen dienen. In de brief van uw voorzitter d.d. 26 november 2004 aan de rentmeester van de Erven van Rijckevorsel wordt al gemeld dat op bestuurlijk niveau wordt bezien of herfinanciering tot de mogelijkheden behoort. Mede daarom was het spoedig realiseren van de gebiedsvisie en het daarvan afgeleide bedrijfsplan belangrijk.

Het is u voorts bekend dat de weigering van de Erven van Rijckevorsel om medewerking te verlenen aan de herfinanciering van mijn bedrijf niet is gebaseerd op de motieven waarop een bank een financieringsaanvraag beoordeelt, maar op hun wens het geheel pachtvrij te krijgen. Men heeft mij willen manipuleren richting bedrijfsbeëindiging. Door mijn productierechten te verkopen, het bedrijf te extensiveren en een betrekking elders (bijv. als beleidsmedewerker, docent of consultant) te zoeken, zou ik mijn pachtrecht in stand kunnen houden. Daarmee zou ik echter ook meegaan in de negatieve spiraal waarin de Bonnenpolders zich bevinden. Mijn inkomen zou dan niet langer uit het bedrijf komen. Ik heb echter niet gekozen voor dit traject en mij gericht op de kansen en mogelijkheden die er zijn. Het door DLV Adviesgroep NV vervaardigde bedrijfsplan laat zien dat er een goede keuze is gemaakt door mij te richten op biologische landbouw, het exploiteren van een minicamping en een paardenpension. Het bedrijfsplan laat eveneens zien dat er ook mogelijkheden liggen op het gebied van natuur- en milieueducatie, zorg en een kleinschalige horecafaciliteit. Door mijn strategische keuze heb ik geanticipeerd op en toegewerkt naar de toekomstige situatie in de Bonnenpolders. Er zou op deze wijze sprake kunnen zijn van een geleidelijke overgang naar de gewenste ontwikkelingsrichting zoals beschreven in het gebiedsontwikkelingsplan. De door de Erven van Rijckevorsel gewenste ontbinding van het pachtcontract zou geen bedreiging voor het voortbestaan van mijn bedrijf behoeven te betekenen, maar kon worden beschouwd als een noodzakelijke stap in de planvorming om snel te komen tot de nieuwe situatie. Hierbij zouden de gronden in de Korte Bonnen in eigendom komen van resp. de landgoedeigenaren en de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap. De pachtsituatie zou dan weer "genormaliseerd" kunnen worden.

Evenals ondergetekende heeft ook u het belang ingezien van een status quo in de overgangssituatie. In een brief aan de rentmeester van de Erven van Rijckevorsel d.d. **7 april 2006** heeft de toenmalige portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening het volgende verzocht:
"In het kader van deze ontwikkelingen stel ik het ten zeerste op prijs als u de Erven van Rijckevorsel wilt adviseren het beheer en gebruik van de Hoeve Rijckevorsel bij de heer Vreugdenhil te laten tot en met het 4e kwartaal van dit jaar, zodat duidelijkheid kan worden verkregen over de toekomst van de Hoeve Rijckevorsel binnen het gebied. Ik ben zeer bezorgd dat er anders een onomkeerbare ontwikkeling ontstaat welke de uitvoering van het gebiedsontwikkelingsplan ernstig kan belemmeren."

Helaas kan inmiddels worden geconstateerd dat dit verzoek gedeeltelijk is genegeerd. Er is 40 hectare grond aan het bedrijf van ondergetekende onttrokken en tijdelijk aan iemand anders verpacht. Daarmee is een ontwikkeling in gang gezet die voor mijn bedrijfsvoering verstrekkende consequenties kan hebben en in strijd is met de gewenste ontwikkelingsrichting van het gebiedsontwikkelingsplan en het opgestelde bedrijfsplan. Er is sprake van een schending van gewekt vertrouwen c.q. misleiding. Dit wordt versterkt door de bewuste keuze die gemaakt is t.a.v. de tijdelijke pachter van deze gronden.

Op 10 mei ontving ik een brief namens de Erven van Rijckevorsel waarin mij werd medegedeeld dat er ongeveer 40 hectare grond aan mijn bedrijf werd onttrokken en tijdelijk aan iemand anders werd verpacht.

Dit bericht had de volgende consequenties:

1) Er waren met een aannemersbedrijf verregaande afspraken gemaakt om op een tweetal percelen structuurverbeterende maatregelen uit te voeren. Dit was noodzakelijk geworden vanwege structuurbederf door de extreme wateroverlast in een aantal achtereenvolgende jaren. Deze unieke kans op verbetering deed zich nu voor.
2) Er was geen ruimte meer voor mijn melkvee, inclusief het jongvee. Dit is grotendeels elders ondergebracht.
3) Er was daarmee ook geen mogelijkheid meer om melk te leveren aan de melkfabriek. Dit is noodzakelijk om de productierechten te kunnen behouden.
4) Er is geen mogelijkheid om voldoende ruwvoer te winnen voor de komende winterperiode.
5) Er is onduidelijkheid over het perspectief van mijn bedrijf. Deze zomerperiode zou ook benut worden om - overeenkomstig het bedrijfsplan - de paardenstalling met 12 plaatsen uit te breiden in mijn landbouwloods.
6) Deze onduidelijkheid brengt ook met zich mee dat schuldeisers hun geduld gaan verliezen.
7) Bezoeken in het kader van natuur- en milieueducatie moesten worden geannuleerd.
8) Verzoeken om stage te kunnen lopen op mijn bedrijf moesten worden afgewezen.
9) Er is dit jaar op 17 juni niet meegedaan aan de open dag voor de biologische landbouw.
10) Er is met deze brief een aanzienlijke psychische klap uitgedeeld aan ondergetekende.

Het zal u duidelijk zijn dat met de handelswijze van de Erven van Rijckevorsel geen recht wordt gedaan aan ook uw wens om te komen tot een geleidelijk overgang naar een nieuwe situatie.

Sinds die datum heb ik voorts het volgende moeten ervaren:

1) Gecertificeerd biologisch grasland werd gescheurd en opnieuw ingezaaid, van kunstmest voorzien en bespoten tegen het onkruid.
2) Gecertificeerd biologisch bouwland werd geploegd en met gras ingezaaid, van kunstmest voorzien en bespoten tegen het onkruid.
3) Een op een kopakker aanwezige mesthoop, inclusief aangekochte biologische kippenmest, werd door een loonwerker over het land verspreid en de rekening hiervoor werd mij toegezonden.
4) Een op een toegangsdam aanwezige mesttank werd vernield achtergelaten.
5) Afrasteringspalen zijn ontvreemd en vervolgens door de tijdelijke pachter gebruikt.
6) Afrasteringsdraad is zodanig verzameld dat hergebruik uitgesloten is.
7) Toegangshekken zijn zodanig vernield dat reparatie uitgesloten is.
8) Toegangshekken zijn ontvreemd en vervolgens door de tijdelijke pachter gebruikt.
9) Vee werd los over de Bonnenweg gejaagd waarbij bezoekers van mijn boerderij werden bedreigd.
10) Van gasten op mijn minicamping is verlichtingsmateriaal ontvreemd en (onder toeziend oog van de politie!) door de tijdelijke pachter een tuinstoel vernield.
11) Gasten op mijn minicamping zijn bij herhaling geconfronteerd met intimiderend en bedreigend gedrag van deze tijdelijke pachter.
12) De toegang tot mijn minicamping is een periode geblokkeerd geweest door het graven van een geul in opdracht van deze tijdelijke pachter.
13) Bij herhaling is deze tijdelijke pachter aanwezig op het terrein van mijn minicamping, zogenaamd om vanaf deze locatie zijn vee te inspecteren.
14) Gasten die een paard bij mij in pension hebben zijn geconfronteerd met intimiderend en bedreigend gedrag van deze tijdelijke pachter. Eén gast is inmiddels vertrokken.

15) Er is schade aangericht bij de op het land aanwezige onderbemalingspompen.
16) Het ruiterpad langs de slootkant over één van mijn percelen tussen Bonnenweg en Bonnenpad kan niet langer gebruikt worden.

Het behoeft hier verder geen betoog dat dit gedrag niet kan worden omschreven als "*zorgvuldig omgaan met de belangen van de huidige bedrijven*" en niet wordt gekenmerkt door "*respect voor de huidige verhoudingen in het gebied*".

De keuze voor deze tijdelijke pachter door de rentmeester van de Erven van Rijckevorsel kan worden gekwalificeerd als "ongelukkig", maar is echter wel een bewuste keuze geweest. Er bestaat meer dan voldoende kennis van de sociale reputatie van deze tijdelijke pachter en van het feit dat ondergetekende een bestuursrechtelijke procedure heeft moeten voeren tegen de voormalige gemeente 's-Gravenzande om een einde te maken aan de illegale detailhandel van deze in de marge opererende "ondernemer". Ook bestaat er bekendheid met het jarenlang illegaal stallen van vee op het perceel Maasdijk 53 te 's-Gravenzande van deze "ondernemer" en van de boekhoudkundige constructie waarmee de onderpacht van percelen van de Erven van Rijckevorsel wordt gecamoufleerd. De keuze voor deze tijdelijke pachter kan worden opgevat als een schoffering van de boeren in de Bonnenpolder die zich wel gebonden achten aan wetten, regels, bepalingen en voorschriften. Voorts wordt met deze keuze de afspraak geschonden dat tijdelijke gronden aan één van de twee bedrijven zouden worden toegeschoven om in deze overgangsperiode ook een rendabele bedrijfsvoering te kunnen hebben.

Deze keuze heeft kennelijk geen ander doel dan nieuwe en ditmaal onoverkomelijke problemen te creëren voor ondergetekende. In plaats van het in gezamenlijkheid oplossen van de problemen die in het verleden ontstaan zijn d.m.v. het uitwerken van het in uw opdracht vervaardigde gebiedsontwikkelingsplan en het in uw opdracht vervaardigde bedrijfsplan, wordt door deze éénzijdige actie de positie van ondergetekende gemarginaliseerd en de kans op een doorstart problematisch. Daarmee wordt ik in de positie gebracht dat ik een beroep zal moeten doen op een gemeentelijke bijstandsuitkering. Inmiddels is al een forse schade aangericht aan mijn bedrijf, maar ook aan de Korte Bonnen door acties waarmee de biologische certificering van een aantal percelen als verloren kan worden beschouwd en de recreatieve ontsluiting is verminderd. Het lijkt mij dat hiermee ook geen recht wordt gedaan aan de motie van de deelgemeenteraad van 20 november 2003.

Ik verzoek u uw bestuurlijke verantwoordelijkheid op te pakken en uw regierol ter hand te nemen.
U behoort op korte termijn andere partijen aan te spreken op handelingen die in strijd zijn met gemaakte afspraken, gewekte verwachtingen en uitgesproken intenties. U behoort een publiek doel te dienen en maatschappelijke doeleinden te realiseren. Daar waar het gaat over (veel) geld willen private partijen wel eens hun gevoel voor redelijkheid en billijkheid verliezen. U dient er dus voor te waken dat problemen op een beschaafde wijze worden opgelost en dat partijen elkaar met respect en fatsoen behandelen. Beloning van destructief gedrag kan niet aan de orde zijn; evenmin mag misleiding niet getolereerd worden. Dat alles is een kwestie van het zoveel gehanteerde begrip "waarden en normen".

Ik verwacht van u dat u het gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolders dan pas als beleidsdocument ter besluitvorming aan de raad voorlegt als er voldoende draagvlak is en mandatering van de ondertekening van de intentieovereenkomst aan de raad vraagt als ook u erop kunt vertrouwen dat iedere partij niet alleen in naam, maar ook in daad over een positieve grondhouding beschikt.

met vriendelijke groet,

ing. L.W. V

c.c.:
- Advocatenkantoor den Hollander, t.a.v. mr. ing. W.M. Bijloo
- college van B&W van de gemeente Rotterdam, t.a.v. dhr. Karakus.
- college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, t.a.v. dhr. van Heijningen.